

Jan Eefs weg terug omhoog is lang en steil

Minder leegstand, hippe winkels, meer veiligheid. De Jan Evertsenstraat smeekt nog steeds om een nieuw imago.

tekst EMMA BOELHOUWER
CORRIE VERKERK
foto JEAN-PIERRE JANS

Achter in de schoenenzaak hangt een bord: 'In dit pand is aanwezig: inbraakalarm, overvalalarm en video-camera-systeem.' Dat schrikt bezoekers met snode bedoelingen wel af, hoopt filiaalhouder Peter Kniesmeijer.

Niet dat hij bang is. Er valt ook niet veel te halen, behalve de laatste dames- of herenschoen. In de kleine twintig jaar dat hij in de zaak staat, heeft hij de Jan Evertsenstraat achteruit zien gaan. Vroeger een straat met mooie zaken; nu een winkelstrook in nood. Geplaagd door overvallen, leegstand en te weinig 'prikkelende' winkels. Kleine ondernemers hebben moeite er het hoofd boven water te houden. De hoge huren uit de glorie-dagen van de Jan Eef zijn nooit aangepast aan de neergang van de straat.

Slager Iwan Dilmohamed runt sinds drie jaar zijn zaak in vlees en exotische lekkernijen. "Aan het eind van de maand heb ik koppijn van de huur en vaste lasten." De huur van 2700 euro was in het begin nog wel te doen. "Maar na de crisis en dat zootje overvallen is de loop eruit."

Dilmohamed komt uit een echte slagersfamilie. "In 1971 hadden we de eerste islamitische slagerij."

De zaak in de Jan Evertsenstraat begon hij voor zijn zoon van negentien. "Ik dacht nog: lekkere straat voor zo'n jonge gast, met veel merk-kleding. Maar nu het zo slecht gaat, heeft hij er ook geen zin meer in. Nu zit ik met de gebakken peren."

Wandelend vanaf het gerenoveerde Mercatorplein valt het aantal lege etalages op. Op een van de ramen hangt wat eenzaam het bordje: 'Laatste openingsdag'. Die blijkt al lang verstreken. De winkel is gestript.

Toch zijn er ondernemers die geloven in de toekomst. Op nummer 69 zetelt nog geen jaar Merci Beau-coup, in 'bedankcadeautjes', bruidstaarten en -accessoires en Syrische zoetigheden: van groene notenjam tot chocolade. Waarom ze voor de Jan Evertsenstraat kozen? "Onze bedankjes zijn voor Nederlanders en buitenlanders. Daarom leek deze gemengde buurt ons wel goed," zegt de Syrische Youla Alagahi.

Haar compagnon, de Turkse Jea-

De hoek van de Jan Evertsenstraat en de Admiralengracht. Er zijn jongeren, er zijn terrasjes, maar de verloederdheid is nog geen verleden.

nette Sumer, leidt rond langs glimmend glaswerk, iconen en islamitische religieuze symbolen. "Zelf zijn we christen. En als goede christen heb je respect voor de ander en voor zijn geloof."

Voorheen was de zaak een kledingwinkel. Een viezeouwtroepwinkel, zoals Alagahi het uitdrukt. Ze hebben gebruikgemaakt van de zogenoemde investeringsregeling kansenzones in West om de boel op te knappen.

De eerste maanden verliepen moeizaam. "De winkel ziet er mooi uit. Sommige mensen durfden niet meteen binnen te stappen. Maar nu is iedereen blij. Zeker omdat er niet weer een telefoonwinkel in is gekomen."

Er zijn meer ondernemers en bewoners die het tij proberen te keren. Zo kwamen er binnen een jaar drie trendy horecagelegenheden bij: Zurich, Radjys en Barbaarsch.

En na de overval vijf maanden geleden waarbij juwelier Fred Hund het leven liet, begon de actie 'Ik geef om de Jan Eef'. Een promotiecam-

**'De buurt
verrupt, maar
de winkels
doen dat niet'**

pagne om meer bewoners te stimuleren in de straat hun boodschappen te doen. En om ondernemers met lef aan te sporen er een zaak te openen. Op een speciale 'Geef om de Jan Eef'-dag lieten de organisatoren zien hoe het ook kon: met in een reeks lege etalages 'eendagswinkels', ofwel *pop up stores*.

Een succes. Maar ook een momentopname. Een ondernemer: "Ik ben optimist, maar zie geen verbetering in de straat. Het is nog even rot. Een winkelstraat met nog steeds onvoldoende klanten is geen winkelstraat."

Na de dood van Hund werden scherpere veiligheidsmaatregelen aangekondigd: dna-spray, beter licht, meer politie op straat.

Er werd, zegt de buurt, inderdaad meer gepatrouilleerd. "Het was een prettig gevoel," aldus de uitbater van een modezaak. "Maar inmiddels is het wel minder geworden." De dna-sprays zijn inmiddels opgehangen in een aantal winkels, de waarschuwingsborden volgen deze week, aldus het stadsdeel. De straatverlichting is aangepast met ledlampen die veiliger licht zouden geven.

Toch lijken ondernemers er weinig van te merken. Hanneke Lorent, van de gelijknamige tabakswinkel: "Er is ons van alles beloofd, maar ik merk er nog niks van." Het stadsdeel zegt dat deze week de straatmanager langskomt om te kijken of

de verlichting aan de verwachtingen voldoet.

Het is raar, vindt Lorent. "De buurt verrupt, maar de winkels niet. Mooie, bijzondere zaken, een kaaswinkel, een goede delicatessenzaak, dat heeft de straat nodig."

En ze kan het weten. Zelf staat ze al twintig jaar in de zaak. "En daarvoor mijn ouders." Vroeger kwamen de mensen 'helemaal van Osdorp naar de Jan Evertsenstraat'. "Je had hier ook een heel mooie markt. Die is weg. Ja, nu hebben ze wel het Mercatorplein opgeknapt, maar wat kun je daar? Niks. Het is gewoon een leeg, stenen plein geworden."

De roep om een zaak als de Hema groeit. "Daar komt de buurt op af," gelooft de ene ondernemer. Al blijven anderen sceptisch. "Mensen van buiten trek je hier niet naartoe met zo'n Hema."

Een H&M, een Zara; het aantal mogelijke publiekstrekkingen dijt uit. Maar ondertussen zijn ze er nog niet. "De pandjes zijn hier dikwijls te klein voor zulke ketens."

Ondertussen werkt buurtbewoner Willemijn Kemp hard aan een nieuw concept. "Je ziet dat de straat met de tijd is verloederd, maar dat er nu ook meer jonge tweeverdieners bij komen." En die moet je binden aan de buurt. Het stadsdeel steunt haar sinds vorige maand bij haar plan voor zes lege panden weer een huurder te zoeken. Niet zomaar een huurder, maar een 'duurzame'.

De leegstand moet met hulp van

En die sombere luifels zijn sommigen een doorn in het oog.

**'Mercatorplein
na de renovatie
is een leeg,
stenen plein'**

ecologische sponsors te lijf worden gegaan. Verantwoord verbouwen is de leus. En met de verhuurders wordt gepraat over lagere huren en/of flexibelere contracten. "Tenslotte hebben zij ook baat bij een betere straat."

De eerste ondernemer heeft zich al gemeld. "Maar we moeten ze wel filteren: geen belwinkels en shoarmazaakjes, maar wel een boeken-, een kleding-, een cadeau- of een linge-riewinkel." Duurzame Hub Community heet het project in trendy taal. Kemp zet het allemaal op de rails met haar eigen bedrijf Vital Interest en partner Winnen & Co.

Misschien kan er dan ook wat gebeuren aan de openingstijden. "Die zijn hier niet meer van deze tijd," zegt één van de weinige hippere ondernemers die in de straat bivakkeren. Op de deur van kledingoutlet Puur van Marcus van den Maagdenberg hangt een briefje waarop oude sluitingstijden zijn doorgestreept: zaterdag van zes naar vijf uur 's middags. "We wilden wel later sluiten, maar dan is het hier compleet uitgestorven. En de politie heeft ons,

voor onze eigen veiligheid, aangeraden dan niet open te blijven. Alle andere winkels zijn dan ook al dicht."

Echt onveilig voelt hij zich niet. "Het aantal hangjongeren is afgenomen. Oké, criminele types hangen nog wel rond in de wijk. Maar waar heb je dat niet."

Puur is een tijdelijk concept dat van locatie naar locatie trekt. De maanden in de Jan Evertsenstraat zitten er bijna op. "Het stadsdeel heeft nog geprobeerd ons over te halen, langer te blijven. Maar dan moeten ze wel met een zak geld komen," lacht hij. Want ook bij hem was het niet echt een vetpot. "Maar je moet ook niet altijd alles afzeiken. Verandering begint bij jezelf. Dus maak het wat aantrekkelijker, niet overal rolluiken voor de ramen bijvoorbeeld."

En neem nou die verschrikkelijke luifels. "Monumentaal erfgoed, noemen ze die," zegt Sandra Knibbe-De Groot van het 'centre for Mind & Body' GoYuMe. Ook een beetje een buitenbeentje in de straat, met een shiatsu-praktijk, wortelsapjes, spirituele cadeautjes en zo meer. "Minimaal een derde moet van die luifels worden afgehaald. Ze halen de zon weg, ze zijn lelijk, ze zorgen voor lekkages."

Toch weerhouden die ondingen haar er niet van, van de straat te houden. Alleen: "Als je hier wilt investeren, moet je durf hebben en een beetje gek zijn."